

En excentrisk mix av gammalt och nytt, av främmande och välkänt. Bakom Helsingfors släta trädörrar kan helt oväntade saker gömma sig. Stan är dessutom förföriskt vacker och lockar en besökare att stanna länge. Text och foto: Johanna Stenius

En gammaldags finsk telefonkiosk markerar vägen till Senatstorget.

HELSINGFORS

guide

BO

TA SIG RUNT

ÄTA/DRICKA

ROA SIG

SE

SHOPPA

GÖRA

Mina favoriter

• **Kajen vid Salutorget.** Köp jordgubbar eller munkar och ät direkt.

• **Kiasma.** Själva byggnaden. Arkitekturen tar andan ur en.

• **1950-talsmiljöerna.** Du behöver inte leta länge för att förflyttas tillbaka i tiden.

• **Skärgården.** Havet och horisonten är ständigt närvarande, det är bara att ta för sig.

• **Musiken.** Alternativa elektroniska band, dragspel och tangoballader.

Johanna Stenius

RYMD, VIND OCH DOFTEN AV HAV. För mig är Helsingfors en andra hemstad och en frisk fläkt efter jobb och stress på hemmaplan. Jag vet inte hur många gånger jag har klivit av båten eller planet, tagit på mig en extra tröja och sedan planlöst vandrat runt runt. Jag tröttnar inte.

Helsingfors består av uddar och vikar vilket gör havet ständigt närvarande. Friska vindar tar tag i kläder och hår när man går över Salutorget mot Esplanaden och centrum.

Skärgårdsborna säljer grönsaker och fisk från sina båtar vid kajen. Stadsborna äter picknick på klipporna med utsikt över horisonten. Längre in

i stan dricker man bryggkaffe på kaféer som inte förändrats sedan glömda tider, eller så sitter man på en bänk och tittar på folk.

Helsingfors är en tidlös stad. Kanske beror det på den unika kombinationen av ultramodern design och elektronik och en samtidig känsla av tillbakaförflyttning till 1950-talet, på kaféer och hotell.

Kanske beror det på människorna, som ofta beskrivs som blyga men som inte tvekar att efter vinterbastun kasta sig i en snödriva.

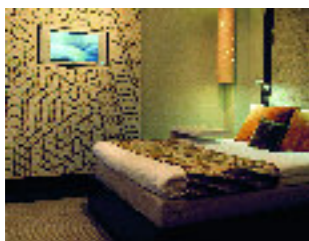
Här är guiden till mitt Helsingfors, en stad starkt präglad av sin historia.

Spårvagnen – den absolut bästa turistguiden.

BO

Många hotell i Helsingfors har gamla anor. I de mörka, tysta receptionerna känns det ofta som om man förflyttas tillbaka i tiden. Undantagen finns bland vandrarhemmen och i den svala finska designen.

KLAUS K HOTEL

Det nyrenoverade hotellet är Finlands enda medlem i den världsomspännande, prestigefyllda organisationen Design Hotels. Den minimalistiska designen är inspirerad av Finlands national-epos Kalevala. Boulevardi (Boulevarden) 2
Tel +358 (0)20 110 4700
www.klauskhote.com
Dubbelrum ca 1800 kr.

SVEABORGS VANDRARHEM – HOSTEL SUOMENLINNA

Det Unesco-märkta Sveaborg utanför Helsingfors är en gammal rysk folkskola, som också har fungerat som bland annat soldathem. Vandrarhemmet har öppet året runt och det går alltid »sjöbussar« dit. Stora Öster-Svartö
Tel +358 (0)9 684 74 71
www.leirikoulut.com/hostel
Dubbelrum ca 250 kr/pers, bädd i sovsal runt 200 kr.

HOTEL KÄMP

Ett klassiskt hotell som haft en betydande roll i stadens historia, då det många gånger varit tillhåll för ryssar, journalister, kompositörer och författare. Numera är det ett av stans lyxigaste. Pohjoisesplanadi (Norra esplanaden) 29
Tel +358 (0)9 576 111
www.hotelkamp.fi
Dubbelrum från ca 4 000 kr.

Kanoner på Suomenlinna (Sveaborg).

Foto: Juhami Seppovaara

Gammal bil, tillhörande ett bröllopsfölje, på Senatstorget.

cykeln som kan lämnas i vilket som helst av de cykelställ som finns utplacerade runt om i stan.

TA SIG RUNT

En stor fördel med Helsingfors är att stan inte är så stor, på en helg hinner du se det mesta om du ligger i. Att promenera är alltså ett bra alternativ, men det finns flera sätt.

Spårvagn

Spårvagnsnetet är väl utbyggt och det allra bästa sättet att ta sig från en plats till en annan. Biljetter kostar cirka 20 kronor. Med lite extra koll kanske du hittar den röda pub-spårvagnen som under sommarsäsongen kör omkring i stan.

Cykel

Liksom i Köpenhamn har Helsingfors ett system av låncyklar under somrarna. Två euro, knappt 20 kronor, i pant kostar

Båt

Den som vill ge sig ut på sjön har chans att snabbt komma ut mot horisonten. De flesta båtar, såväl turistturer som reguljära, avgår från Salutorgets kaj (Kauppatori). Därifrån kan du till exempel ta dig till Sveaborg (Suomenlinna), Högholmens zoo (Korkeasaari) och friluftsmuseet på Fölisön (Seurasaari).

Taxi

Taxi är, precis som i Sverige, relativt dyrt. Men vill du testa något annorlunda, åk karaketaxi. Karaoke är väldigt populärt i Finland. I taxin ryms dvd-anläggning, två plasmaskärmar, mixerbord och 12 personer.
Tel +358 (0)40 500 6070
www.karaketaxi.fi

VÄRT ATT VETA

Helsingforskortet (HC) är ett bra tips för reseresturisten. Kortet ger fria lokalresor och fri entré till de flesta museer och sevärdheter. Det finns för 24, 48 eller 72 timmar och kostar från cirka 290 kr för ett dygn till cirka 530 för tre dygn för en vuxen. Läs mer på www.helsinkicard.fi.

I den gamla saluhallen finns mycket turister, men fortfarande vissa stånd som de rika helsingforsiska damerna handlade i under 40-talet.

ÄTA & DRICKA

Den traditionella finska maten är tung och energirik husmanskost, till exempel *kalakukko* (bröd fyllt med småfisk) och *memma* (påsk-efterrätt gjord på rågmjöl och sirap). Det nya finska köket är däremot fyllt av fitness. Finska specialiteter blandas med asiatiska och franska influenser. Värt att testa är också det ryska köket som har många goda representanter i Helsingfors.

RAVINTOLA WEERUSKA

Weeruska är en riktigt bra och ganska billig kvarterskrog med varm stämning, som alltid är full av glada människor. Husets specialitet är husmanskost, men här finns också delikata franska rätter och ovanliga pizzor.

Rätterna kostar från cirka 70 kr upp till några hundra.
Porvoonkatu (Borgågatan) 19
Tel +358 (0)20 7424 270
www.weeruska.com

RAVINTOLA TROIKKA

En gammal rysk restaurang i den anrika stadsdelen Tölö. Den har funnits på samma adress sedan 1920-talet. Inredningen är personlig och hemtrevlig, i bakgrunden ljuder gamla ryska favoriter. På menyn finns klassiker som borsjtj, seljanka och kotlett à la Kiev. Pris på huvudrätter från runt 150 kronor.
Caloniuksenkatu (Caloniusgatan) 3
Tel +358 (0)9 445 229
www.troikka.fi

CAFÉ ENGEL

Engel är det perfekta frukoststället som trots sitt fantastiska läge med utsikt över Senatstorget och domkyrkan har ganska humana

En bra början.

priser. Frukostallriker från cirka 80 kronor, och då ingår kaffe och juice i köpet.
Aleksanterinkatu (Alexandersgatan) 26
Tel +358 (0)9 652 776
www.cafeengel.fi

RAVINTOLA LEHTOVAARA

En av Helsingfors mest traditionella restauranger som från början låg i Viborg. Under kriget 1940 flyttades den till Helsingfors. Här serveras högklassig finsk mat som med fördel intas på glasterassen som har öppet året runt. Pris för en huvudrätt är runt 250 kronor.
Mechelininkatu (Mechelingatan) 39
Tel +358 (0)9 440 833
www.ravintolaopas.net/lehtovaara

FIKA

Finnarna är världens mest kaffefredrickande folk – och det märks. Ett av de allra bästa tidsfördriven i Helsingfors är att sitta på kafé och iakttä världen runt omkring. Och det ska helst vara riktigt kaffe med bakelse för den rätta känslan på de klassiska kaféerna.

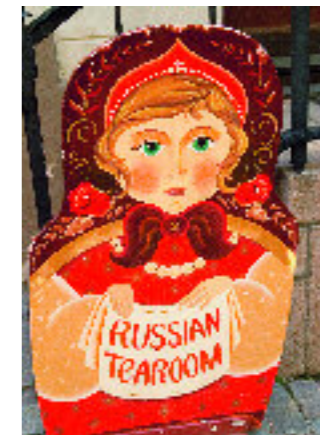
ryskt kafé, där du om du vill kan dricka rysk champagne till teet! Här serveras också ryska favoriter som blinier och seljanka.
Sofiankatu (Sofiagatan) 5
Tel +358 (0)9 278 5604
www.russian-tearoom.com

CAFÉ EKBERG

Mycket populärt bland lokalbefolkningen. Den vackra lokalen, som är sig lik sedan många år tillbaka, är alltid full. Kaféets granne är Ekbergs bageri, som bakar det otroligt stora utbudet av godsaker. Bageriet, med sitt vackra shackrutiga golv och gammaldags diskar, är förresten värt ett besök i sig.
Bulevarden (Boulevarden) 9
Tel +358 (0)9 6811 8660
www.cafeekberg.fi

RUSSIAN TEAROOM

Mellan Salutorget och Senatstorget, på Sofiegatan, finns ett rustikt

TÄLTEN PÅ SALUTORGET (KAUPPATORI)

Bland turister, grönsaksstånd, skrikande mäsar och hantverksförsäljning finns de typiskt helsingforsiska orange kafétälten. Slå dig ner vid ett enkelt bord, köp en kaffe eller »limsa« (finlandssvensk slang för läsk) och en munk, se dig omkring. Folkligare blir det inte. Inte trivsamma-re heller.

SMAKER ATT TA MED HEM!

Passa på att köpa lite finländska delikatesser när du är i vårt mest exotiska grannland. En mycket finsk specialitet är lådor, det vill säga lever-, potatis- och kålotslåda. Leverlåda äts med lingonsylt och är faktiskt mycket godare än det låter. Testa också knackkorv, som ser ut ungefär som prinskorv men smakar mycket bättre. Bland bakverken finns kvarkpiroger, en söt pirog med kesellaliknande fyllning och smörbullar, salta bullar med fyllig smak. Karelska piroger, bakade på rågmjöl och potatis, är också ett måste. De ska intas varma tillsammans med äggblandat smör.

ROA SIG

Nattlivet är fantastiskt i Helsingfors. En myt som snabbt visar sig vara sann är att finnar orkar mer och längre, vilket tydligt märks på de många fantasifullt inredda barer som ständigt verkar fylas på under alla tider på dygnet. Dessutom är folkblandningen stor – i samma bar hittar man allt från unga studenter till äldre herrar med hatt som skålar tillsammans.

ATELJEE BAR

Ta hissen till fjortonde våningen, krängla dig uppför en smal spiraltrappa och njut av en cocktail till Helsingfors bästa utsikt. Barens specialitet är en »Aaltdrink« för cirka 300 kronor – då får du ta med vasen hem. Missa inte baren toalet med hänförande panoramautsikt.

Sokos Hotel Tornii
Yrjünkätö (Kalevagatan) 24
Tel +358 (0)20 1234 604
www.sokoshotels.fi

CAFÉ MOSKVA OCH CORONA BAR

Finlands mest kända filmmakarbröder, Mika och Aki Kaurismäki, äger de två baren som ligger vägg i vägg. Moskva är inredd i rysk kitschstil, en liten intim bar där det sägs att personalen blivit tillsagd att inte le. Corona är ett större och livigare ställe med biljardbord.

Eerikinkatu (Eriksgatan) 11
Tel +358 (0)9 611 200
www.andorra.fi/en/moskova

VANHAN TANSINKELLARI

I gamla studenthusets källare ligger detta danspalats som lockar den mest stelbente till en svängom. Polka, vals swing, men framför allt den klassiska finska tangon är vad som drar folk hit, och

Tangon är en del av Finlands folksjäl. Här en tangofest i en liten park i ett bostadsområde.

det är ofta trångt på dansgolvet. Inträde cirka 100 kronor.
Mannerheimintie (Mannerheimvägen) 3
Tel +358 (0)9 684 4900

KVÄLLSRUNDOR

En bra kväll på stan i Helsingfors utgörs ofta av en barrunda, mitt råd är att helt enkelt börja på ett ställe och se var man hamnar. Runt Esplanadi (Esplanadparken) finns de mest citylika barerna och klubbarna, ofta med mycket folk och trendiga miljöer. Testa till exempel Erottaja, Erottajankatu (Skillnadsgatan) 15–17.

Kampen. I området runt Eerikinkatu (Eriksgatan), Fredrikinkatu (Fredriksgatan) och Annankatu (Annegatan) hänger de vackra och trendiga. Här ligger till exempel Finlands mest legendariska rockklubb Tavastia, på *Urho Kekkonens gata 4–6*.

Tölö. I de anrika kvarteren runt Finlandiahuset kan man kanske få se finska politiker och kändisar dricka öl och lyssna på jazz. Ett populärt ställe är jazzklubben Storyville på *Museokatu (Museigatan) 8*.

Berghäll. Den gamla arbetarstadsdelen håller snabbt på att bli trendig och baren poppar upp som svampar ur jorden. Flest finns på gatorna runt metrostationen Sörnäs. Testa till exempel Kola, *Helsinginkatu (Helsingegatan) 13* eller Soul Kitchen, *Fleminginkatu (Flemingegatan) 26*.

SE

SPÅRVAGN 3T ELLER 3B

Perfekt om man vill se stans sevärdheter i ett svep. Strunta i turistbussarna, köp en kaffe och en pirog och hoppa på. Rundan tar en timme och tar dig bland annat förbi Tempelkyrkan, Opehuset, Salutorget och Kiasma. Avgår från till exempel Salutorget eller Mannerheimvägen utanför varuhuset Sokos.

KIASMA

Helsingfors snyggaste och modernaste museum sätter fokus på nutidskonst. Tyngdpunkten ligger på Finland med närområden. Ungefär vart femte

Så reser du: Med färja från Stockholm, cirka 16 timmar. Eller med flyg från Arlanda eller Landvetter. Finnair, Blue 1, Flyme och sas är några bolag som trafikerar sträckorna.

Flygtid: En timme från Arlanda, en och en halv från Landvetter.

Tidsskillnad: +1 tim.

Transfer: Flygplatsen ligger inte långt från stan och flygbuss tar cirka 20 minuter.

Folkmängd: Ca 560 000.

Språk: Finska och finlandssvenska. De flesta kan också engelska.

Säsong: Varje årstid har sin charm, men som i Sverige är senhösten och vårvintern inte den bästa tiden, speciellt inte i en blåsig stad vid havet. Maj, juni och sensommaren är bäst och vackrast.

Prisnivå: Som i Sverige, men kläder och hotellpriser är något lägre.

Valuta: Euro. 1 EUR = ca 9,30 SEK. Bankomat/kontokort: Bankomater finns i stort sett överallt, och det går nästan alltid att betala med kort.

Mer information: www.visithelsinki.fi, www.visitfinland.se, <http://virtual.finland.fi/>

TÄNK PÅ

Om du ska åka till Helsingfors en helg är det bra att veta att det mesta är stängt på söndagar, vilket kan kännas frustrerande för den som väntar sig en ständigt sprudlande huvudstad. Museer brukar vara öppna, men butiker, stora varuhus som små matbutiker, är det inte.

år genomför Kiasma en ambitiös utställning av internationell nutidskonst. Senaste versionen, *ARS 06*, pågår till den 27 augusti – missa den inte!

Mannerheiminaukio (Mannerheimplatsen) 2
Tel +358 (0)9 1733 6501
www.kiasma.fi

ATENEUM

Det klassiska konstmuseet ligger mitt emot järnvägsstationen i en vacker byggnad. Här finns en stor samling finsk och internationell konst.

Kaivokatu (Brunnsgatan) 2
Tel +358 (0)9 1733 6401
www.ateneum.fi

TEMPELKYRKAN

Den i berget insprängda kyrkan är fantastisk, och en av de populäraste sevärdheterna i Helsingfors. Någon vidare frid blir det alltså inte. Försök komma tidigt och ta ordentlig tid att uppleva den fysiska känslan av rymd under takets enorma kopparkupol.

Luthersgatan (Lutherinkatu) 3
Tel +358 (0)9 2340 5920

SVEABORG (SUOMENLINNA)

Den stora sjöfästningen, belägen på några öar utanför stan, är ett unikt monument som finns med på Unescos världsarvslista. Sveaborgs historia är tätt sammanflätad med Finlands, Sveriges och Östersjöns. Öarna är också suveräna för picknick och har flera fina restauranger och kaféer. Färjor avgår året runt från Salutorget.
Tel +358 (0)9 684 1880
www.soumenlinna.fi

SHOPPA

Sval finsk design mixad med ryska dockor och nyskapande trender dominerar Helsingfors shopping av hög klass.

STOCKMANN

Ultimat för den som vill ha allt på en gång. Stadens paradvaruhus har allt från skönhetsalonger till en fantastisk bokhandel (Akademiska, Akateeminen kirjakauppa) som ligger i anslutande byggnad.
Aleksanderinkatu (Alexandersgatan) 52B
www.stockmann.fi

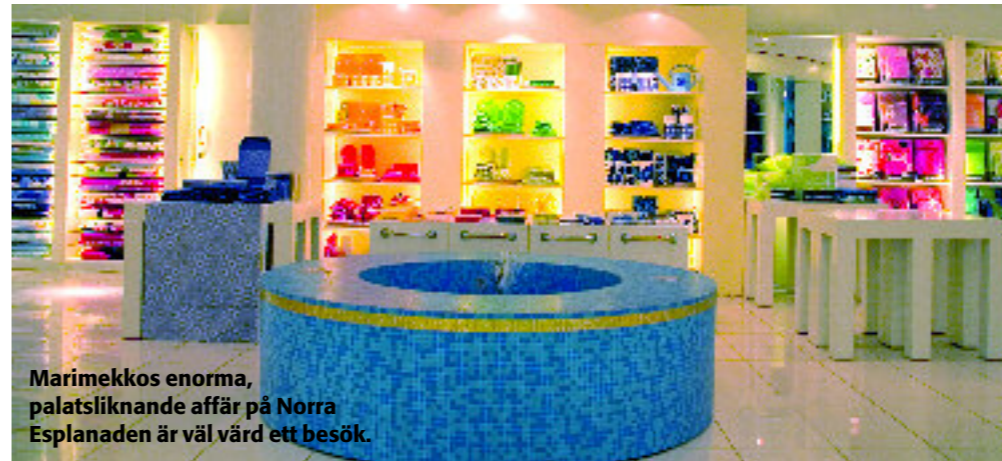
Ivana Helsinki är ett av de stora märkena på kommande från Finland.

MARIMEKKO & ANNAN LYXDESIGN

Marimekko, Iittala, Aarikka, Arabia, Artek... De stora finska märkenas huvudbutiker ligger inom några hundra meter på norra och södra Esplanaden. Butikerna är små museer i sig. Missa inte det typiskt finländska, numera trendiga, märket Nanso som har en stor butik på *Mikonkatu (Mikaelsgatan) 2*.

DESIGN DISTRICT HELSINKI

Inom några kvarter i närheten av Kampen finns nästan alla nya, heta finska designers representerade. Börja rundan på Designforum på *Erottajankatu (Skillnadsgatan) 7*, där du kan få en karta över designdistriktet. Missa inte Ivana Helsinkis »flagship store« på *Uudenmankatu (Nylandsgatan) 15*, eller Hundpark, *Albertinkatu (Albertsgatan) 13* som säljer flera unga designers produkter. En annan gullig affär är Fanny och Alexander som säljer gamla leksaker och udda prylar, också den på *Nylandsgatan, nummer 14*.
www.designforum.fi

Marimekkos enorma, palatsliknande affär på Norra Esplanaden är väl värd ett besök.

HAKANIEMEN KAUPPAHALLI (SALUHALLEN PÅ HAGNÄS TORG)

Tio minuter från centrum ligger denna i guider bortglömda saluhall. På nedre våningen bedrivs med fördel studier i finsk matkultur, på övervåningen finns hantverk och kaféer. Missa inte Marimekkodisken, ofta med betydligt lägre priser än de stora butikerna.
Hakaniemen tori (Hagnäs torg)
www.hakaniemenkauppahalli.fi

KAMPEN (KAMPINKESKUS)

Gigantiskt, nyöppnat, shoppingcenter modell amerikansk mall. Beläget ovanpå stans busstation. Här finns många våningar och alla slags affärer, men fokus ligger på ungdomsmode.
www.kampinkeskus.fi/svenska

GÖRA

Du behöver aldrig ha tråkigt. Med så många nöjen utöver att fika, shoppa, dansa eller bara njuta på en bänk är det ingen risk för dötid.

PROMENERA

Ta en titt på de vackra husen på Skatudden eller i jugendstaden Eira. Fint är också en promenad i en park med utsikt, till exempel Brunnsparken eller Observatorieberget alldeles intill Siljaterminalen. Klättra uppför trappan till den berömda domkyrkan på Senatsorget. Sitt där och titta på brudpar och turister.

BADA BASTU

I Berghäll finns stans mest kända och autentiska allmänna bastu där du kan bli skrubbad av en tvätterska. Bered dig på innerliga samtal, för i bastun är hjärtat ofta lite närmare ytan. Du kan också gå till Saunabar, där de trendiga samlas för att basta och lyssna på alternativa band och dj:er och dansa natten lång.

Kotiharju sauna, Harjutorinkatu (Åstorgsgatan) 1
Tel +358 (0)9 753 1535
Saunabar, Eerikinkatu (Eriksgatan) 27
www.saunabar.fi

ÅK TILL BORGÅ

Fem mil österut finns Finlands näst äldsta stad, ett fint utflyktsmål vars främsta sevärdhet är de gamla trähusen i gamla stan, domkyrkan och nationalskalden J. L. Runebergs hem. Ett trevligt sätt att ta sig till Borgå är med det gamla ångbåtsliknande fartyget J.L. Runeberg som avgår från Salutorget i Helsingfors och tillbaka på eftermiddagen från Borgå. Bussar går från busstationen vid Kampen.
www.porvoo.fi

GÅ PÅ OPERA

På Finlands nationalopera i den moderna byggnaden vid Tölöviiken framförs allt från klassiska operor till modern dans. Biljetter kan ofta köpas samma dag till relativt humana priser om man kan tänka sig att sitta långt bak. Med Helsingforskortet går två för priset av en. *Helsinginkatu (Helsingegatan) 58*
Tel +358 (0)9 4030 2211
www.operafin.fi